

שתי קדושות או קדושה אחת?

א. תלמוד בבלי מסכת עירובין דף לח.:-

תנו רבנן: "עירב ברגליו ביום ראשון [של יו"ט ושבת, זה אחר זה] - מערב ברגליו ביום שני, נאכל עירובו ביום ראשון - אין יוצא עליו ביום שני, דברי רבי. רבי יהודה אומר: הרי זה חמר גמל. רבן שמעון בן גמליאל ורבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומרים: עירב ברגליו בראשון - אין מערב ברגליו בשני, נאכל עירובו ביום ראשון - יוצא עליו בשני." אמר רב: הלכה כארבעה זקנים הללו, ואליבא דרבי אליעזר דאמר: שתי קדושות הן. ואלו הן ארבעה זקנים...

ב. בית הבחירה למאירי מסכת ביצה דף ג עמוד ב

ויראה לפרש במטה זו שהוא כלי ששוליו עגולים ומשתמשים בו בסעודתם, והוא צר וארוך כעין מטה, ונוטלין אותו בשפת השולחן מלא מים ומזומן להם לנטילת ידיים שבין מאכל למאכל ומתוך ששוליו עגולים אין צריך להגביהו כדי ליטול אלא שמ"מ הוא צריך לסמכו באיזה דבר בצדדיו שלא יפלו מן המים על השולחן וכבר שמעתי לקצת חכמי הערב שהם רגילים להשתמש בכלי שכעין זה לדבר זה וקורין אותו חמיטה.

פירוש "הכנה"

ג. רא"ש מסכת ביצה פרק א סימן א

וא"ת הא דאמרינן בירושלמי (פ"א הל' א) "שיורי פתילה שכבו בשבת מהו להדליק ביום טוב רב ורבי חנינא אוסרין ורבי יוחנן מתיר." ומאי טעמא אין אנו נוהגין איסור מאחר דפסקינן הלכתא כרב. וי"ל משום דבירושלמי לא אסיר ליה מטעם הכנה, דלא שייך הכנה בכי האי גוונא. אלא מטעם קדושה אחת אסר ליה... וה"ר ברוך בעל התרומות ז"ל כתב דרב חסדא לטעמי' דלית ליה הכנה... וטעמא משום הכנה שיותר טובות הן להדליק כשהודלקו כבר וככו.

ד. קרבן נתנאל לרא"ש ביצה א:א, ס"ק מ

כיון שגוף הפתילה הוי בעולם והוי כמו אפייה ובישול (מרדכי)... והא דאסרינן בפירות הנושרין ביו"ט הסמוך לשבת י"ל דהתם אם נשרו בשבת היו אסורין, והשתא שנשרו ביו"ט אם יהיו מותרין בשבת הוי יו"ט מכין לשבת, משא"כ הכא בפתילות היום טוב מכין לעצמו דהא שרי להדליק בפתילה אפילו ביו"ט...

שיכור אל יורה

ה. ויקרא י

(ח) וַיִּדְבֶּר ד' אֱלֹהֵיהֶן לְאֹמֶר: (ט) וַיִּן וְשָׁכַר אֶל־תְּשֻׁתָּה אֶתָּה וּבְנִיךָ אֶתָּה כְּבָאֲכֶם אֶל־אֶהֱלֵ מוֹעֵד וְלֹא תִמְתּוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: (י) וְלֹהֲבָדִיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחַל וּבֵין הַטֵּמֵא וּבֵין הַטְּהוֹר: (יא) וְלֹהוֹרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־כָּל־הַחֻקִּים אֲשֶׁר דִּבֶּר ד' אֱלֹהֵים בְּיַד־מֹשֶׁה:

ו. תלמוד בבלי מסכת כריתות דף יג עמוד ב

רב אחא דהוצל הוה נידרא עלה דביתיה, אתא לקמיה דרב אשי, א"ל: זיל האינדא ותא למחר, דרב לא מוקי אמורא עליה מיומא טבא לחבריה משום שכרות. אמר ליה, והאמר רב: הלכה כר' אלעזר [שאם יש מים ביין, מותר ליכנס אחרי שתייה לביהמ"ק], ומר הוא דקא רמי ביה מיא! אמר ליה, הא לא קשיא: הא ברביעית, הא ביותר מכדי רביעית. ת"ר: ולהבדיל בין הקודש ובין החול - אלו דמין וערכין, חרמין והקדשות, בין הטמא ובין הטהור - אלו טמאות וטהרות, ולהורות - זו הוראה, את כל החוקים - אלו מדרשות, אשר דבר ה' - זו הלכה, ביד משה - זה תלמוד, יכול אף המשנה? ת"ל: ולהורות; ר' יוסי בר' יהודה אומר: יכול אף תלמוד? ת"ל: ולהורות.

ז. תלמוד בבלי מסכת עירובין דף סד עמוד ב

אמר רמי בר אבא: דרך מיל, ושינה כל שהוא מפיגין את היין. אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה: לא שנו אלא ששתה כדי רביעית, אבל שתה יותר מרביעית - כל שכן שדרך טורדתו ושינה משכרתו. ודרך מיל מפיגה היין? והתניא: "מעשה ברבן גמליאל שהיה רוכב על החמור, והיה מהלך מעכו לכזיב, והיה רבי אילעאי מהלך אחריו... כיון שהגיע לכזיב בא אחד לישאל על נדרו, אמר לזה שעמו: כלום שתינו רביעית יין האיטלקי? אמר לו: הן. - אם כן יטייל אחרינו עד שיפיג יינינו. וטייל אחריהן שלשה מילין, עד שהגיע לסולמא של צור. כיון שהגיע לסולמא דצור ירד רבן גמליאל מן החמור, ונתעטף וישב, והתיר לו נדרו. והרבה דברים למדנו באותה שעה: למדנו שרביעית יין האיטלקי משכר, ולמדנו: שיכור אל יורה, ולמדנו שדרך מפיגה את היין, ולמדנו שאין מפירין נדרים לא רכוב ולא מהלך ולא עומד אלא יושב." קתני מיהת "שלשה מילין!"

- שאני יין האיטלקי - דמשכר טפי. והאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה: לא שנו אלא ששתה רביעית, אבל שתה יותר מרביעית, כל שכן דרך טורדתו ושינה משכרתו! רכוב שאני.
- השתא דאתית להכי - לרמי בר אבא נמי לא קשיא, רכוב שאני.

ח. רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק א:ג-ד

וכשם שאסור לכהן להכנס למקדש מפני השכרות כך אסור לכל אדם בין כהן בין ישראל להורות כשהוא שתוי, אפילו אכל תמרים או שתה חלב ונשתבשה דעתו מעט אל יורה שנאמר ולהורות את בני ישראל, ואם הורה בדבר שהוא מפורש בתורה עד שידעוהו הצדוקים מותר כגון שהורה שהשרץ טמא והצפרדע טהור והדם אסור וכיוצא בזה. ומותר לשכור ללמד תורה ואפי' הלכות ומדרשות והוא שלא יורה, ואם היה חכם קבוע להוראה לא ילמד שלימודו הוראה היא.

ט. ספר המצוות לרמב"ם מצוות לא תעשה עג

והמצוה הע"ג היא שהזהירנו מהכנס למקדש או להורות בדבר מדיני התורה בהיותנו שכורים והוא אמרו יתעלה (שמיני י) יין ושכר אל תשת בבואכם אל אהל מועד ולהורות את בני ישראל וכו'.

י. ספר מצוות קטן מצוה קלג

שלא יורה שתוי יין דכתיב יין ושכר אל תשת וסמיך ליה להורות את בני ישראל, ובכלל זה שלא ליכנס כהן שתוי יין למקדש